

Zece principii ale științei cu cetățenii

Oamenii de știință cetățeni este un concept flexibil, care poate fi adaptat și aplicat în diverse situații și discipline. Afirmările de mai jos au fost formulate de grupul de lucru „Schimbul celor mai bune practici și consolidarea capacităților” al Asociației Europene a Științei cu Cetățenii (European Citizen Science Association). Această asociație este condusă de Muzeul Istoric de Științe Naturale din Londra, beneficiind de contribuția mai multor membri ai Asociației, pentru a stabili unele dintre principiile-cheie, care, în calitate de comunitate, credem noi că stau la baza bunelor practici în domeniul științei cu cetățenii.

- 1. Proiectele de știință cu cetățenii implică în mod activ efortul științific al cetățenilor, care generează noi cunoștințe sau înțelegere.** Cetățenii pot acționa în calitate de contribuitori, colaboratori sau în calitate de lideri de proiect, având un rol semnificativ în cadrul proiectului.
- 2. Proiectele de știință cu cetățenii au rezultate științifice autentice.** De exemplu, pot răspunde la o întrebare de cercetare sau pot aduce informații despre măsuri de conservare, decizii manageriale sau politici de mediu.
- 3. Atât oamenii de știință profesioniști, cât și oamenii de știință cetățeni beneficiază din această participare.** Beneficiile pot include publicarea rezultatelor cercetării, oportunități de învățare, satisfacții personale, beneficii sociale, satisfacție prin contribuția la dovezi științifice, de exemplu prin abordarea problemelor locale, naționale și internaționale, precum și prin potențialul de a influența politicile din diverse domenii.
- 4. Oamenii de știință cetățeni pot, dacă doresc, să participe în mai multe etape ale procesului științific.** Acest lucru poate include dezvoltarea întrebării de cercetare, a metodei de abordare a proiectului, colectarea și analiza datelor, precum și comunicarea rezultatelor.
- 5. Oamenii de știință cetățeni primesc feedback din proiect.** De exemplu, modul în care sunt folosite datele furnizate de ei și care sunt rezultatele cercetării, politice sau sociale.
- 6. Știința cu cetățenii este considerată o abordare de cercetare ca oricare alta, cu limitări și prejudecăți care trebuie să fie luate în considerare și controlate.** Cu toate acestea, spre deosebire de abordările tradiționale de cercetare, știința cu cetățenii oferă oportunități pentru mai multă implicare publică și democratizarea științei.
- 7. Datele și meta-datele rezultate din știința cu cetățenii sunt puse la dispoziția publicului și, dacă este posibil, rezultatele sunt publicate în formatul de acces deschis.** Schimbul de date se poate face în timpul sau după încheierea proiectului, atâta timp cât nu există îngrijorări privind securitatea sau confidențialitatea care să împiedice acest lucru.
- 8. Oamenii de știință cetățeni sunt recunoscuți în cadrul rezultatelor proiectului și în publicații.**
- 9. Programele de știință cu cetățenii sunt evaluate prin rezultatele lor științifice, calitatea datelor, experiența participanților și prin impactul social și politic amplu.**
- 10. Liderii proiectelor de știință cu cetățenii iau în considerare probleme juridice și etice privind drepturile de autor, proprietate intelectuală, acorduri privind schimbul de date, confidențialitate, atribuire, precum și impactul activităților asupra mediului înconjurător.**